HISTÓRIA

Naša história začína v roku 1990. Na nasledujúcich stranách sú osobitne vypísané základné medziníky v živote eRka počas jednotlivých uplynulých rokov.

rok 1990

- Od januára 1990 neoficiálna skupina pod názvom Komisia pre výchovu detí pri Hnutí kresťanských rodín združovala mladých, ktorí pracovali s deťmi.
- Na jar 1990 pripravili katechetickú hru pre deti: Strom viery, v ktorej deti sprevádzali traja blahoslavení košickí mučeníci. Hry sa zúčastnilo 2000 detí.
- Dňa 14.5.1990 vznikol nápad na celoslvenský časopis pre deti.

O mesiac neskôr, v júni 1990 vyšiel Rebrík č.0 (náklad 1000 kusov, dotlač 1000 kusov).

- Dňa 22.9.1990 boli dopísané Stanovy Hnutia kresťanských spoločenstiev detí.
- Dňa 3.10.1990 Stanovy zaregistrovali na Ministerstve vnútra SR.
- V decembri bol k názvu pridaný aj skrátený názov eRko.

Dňa 18.6.1990 sme urobili bratislavský snem HKVD. Stretli sme sa asi 90 ľudia, ktorí sme počas totality robili s deťmi v Blave. Urobili sme si prierez históriou aj so scenkami a poďakovali sme Evženovi, že nas viedol. Na čiernobielej fotke je aj Daniela Petrášová a Brigitka Janovičová.

rok 1991

- Vo februári začali pracovať prví zamestnanci naplno pre eRko a vznikol sekretariát.
- V lete sa uskutočnil 1.Základný kurz pre vedúcich detských spoločenstiev (ZK) v Modre - Harmónii.
- V auguste vyšiel LUSK č.0 - metodický časopis pre vedúcich.
- Uskutočnila sa prvá Expedícia R pre čitateľov Rebríka.
- Uskutočnili sa prvé školenia: od 03 - 12/91 prebiehali kurzy Mini, Midi, Farby srdca - na 13 miestach Slovenska.

2.2.91 bola mimoriadna celoslovenská rada v Žiline, kde bol Maroš Čaučík odporučený do pracovného pomeru ako prvý zamestnanec sekretariátu pre lepšiu činnosť hnutia.

16.2.1991 začalo svoju prácu i celoslovenské stredisko eRka so sídlom v Bratislave na ul. Československej armády č. 7 (teraz Špitálska ul.) Fotka z 20.2.1990 zachytáva výkonného tajomníka Maroša Čaučíka pri prvom upratovaní.

Do mája sme mali len jednu miestnosť spolu s mládežníkmi, preto sme „kanceláriu" mali u Terky v byte. Brigitka robila na 1/2 úväzku ekonomickú prácu v malej izbičke a vo väčšej sme mali porady a ...

Za týmito dverami sme od mája 1990 do decembra 1998 mali stredisko.

V blízkom kostole sv. Ladislava je pekna socha Božského Srdca. Často sme tam chodili premýšľať a radiť sa, ako čo robiť - tak sme to miesto nazvali „generálne riaditeľstvo".

Od mája začala pracovať pre Rebrík aj Katarína Prikrylová - šéfredaktiorka a od júna Eva Danihelová - grafička.

eRko začalo v spolupráci s rakúskou partnerskou organizáciou KJSO prvý celoslovenský kurz pre vedúcich detských spoločenstiev počas troch víkendov: november 1990, január a február 1991, kde prednášali odborníci z Rakúska. Nazvali sme ho nultý základný kurz. Mal asi 40 absolventov.

V auguste 1991 sme urobili sami prvý týždňovýzákladný kurz. Mal 22 absolventov. Záverečné piesne a spoločná fotka.

rok 1992

- Na jar vzniklo prvé znenie Vnútorného poriadku na celoslovenskej rade v Poprade.
- V lete boli už tri ZK v Modre - Harmónii.
- Na jeseň boli prvé eRkárske duchovné cvičenia v dvoch turnusoch na Krahuliach.
- V septembri bol v Košiciach 1. celoslovenský snem - stretnutie vedúcich detských spoločenstiev a spolupracovníkov.
- Začala tradícia ročných tém - pre rok 1992 bola téma „Sv. Písmo".
- Prebehli dva veľké celoslovenské kurzy k ročnej téme.

V októbri sa Evka vydala za Milana Nocara.

Na cs-rade v júni 1992 sme boli v priestoroch škôlky. Tak sme hlasovacie lístky zbierali do kočiarika.

Terka balí balíky s dotlačou.

Evka, Katarína a Brigitka losujú výhercov v Rebríku.

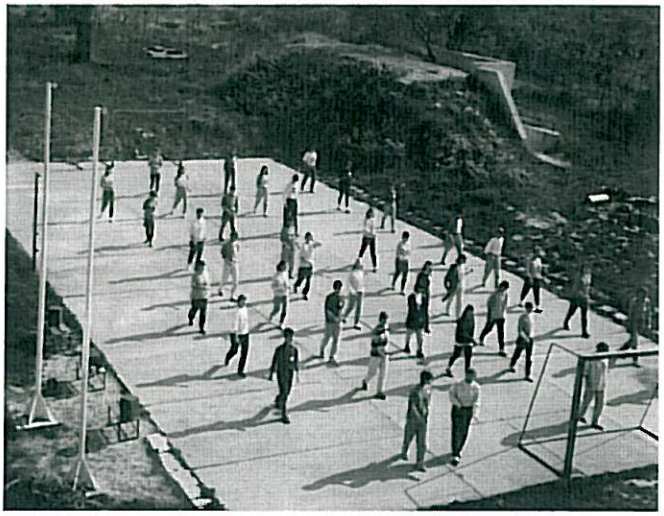

Víkendový celoslovenský kurz o sv.písme mal najviac účastníkov - 76

Stretnutie s eRkármi v Dolnom Kubíne.

OC Banská Bystrica si ako prvé urobilo samé víkendovku pre vedúcich.

Po prvý raz balíme (Terka) sa na tri týždne základných kurzov.

Šéfredaktorka Katarína a Paľo Šajgalík, prezývaný „Rebrík".

rok 1993

- Nová ročná téma „Život v láske" sa venovala morálke.
- Na jeseň boli po prvý raz 3 rovnaké kurzy rozdelené pre kraje (stred, východ, západ)
- V lete bol prvý radarský týždeň na Osuší pri Dolnej Strehovej.

V januári sa Katarína Prikrylová vydala za Viktora Jantáka.
Brigitka bola svedkom a na stredisku si po svadbe pozerá fotky zo svadby.

Na tejto fotke Maroš a Zuzka Sleziaková zo Sliačov pri Ružomberku (na stredisku robila 1993-1996) ešte netušili, že aj oni raz budú svoji....

Andy Pazderková z Hronských Kľačian (na stredisku robila 1993-1996) nesie plnú náruč zásielok do DD. Fedor Pisárčik z BA (robil sadzbu Rebríka) jej v následne pomohol...

Kurz o hrách pre západné Slovensko v Smoleniciach

Náš druhý celoslovenský snem bol v Ružomberku. Mali sme jedinečnú možnosť vidieť Andy P. a Majku Jurčišinovú z Bardejova ako Darinku Mandarínku a Pomaranč.

Mali sme hosťa Braňa Ondruša, ktorý absolvoval 7.ZK.

Spoločná polnočná modlitba a naše heslo snemu. Stužky okolo srdca v troch farbách - viery, nádeje a lásky sú počas modlitby zviazané kúsky od každého účastníka.

rok 1994

- Ročná téma „Rodina" súvisela s medzinárodným rokom rodiny.
- Počet kurzov narástol - na jar i na jeseň boli po 3 kurzy rozdelené pre kraje S-V-Z.

Na radarskom týždni sme dostali novokňažské požehnanie od Ivana Kňazeho.
Východniarky - Anka Šipulová z Košíc, Majka Jurčišinová z Bardejova a Danka Kuročková z Michaloviec.

Milan Kohutiar z BA, Dáška Jendrušáková z Námestova, Dominika Minarovičová z Púchova, Danka Mozolová z Hradišťa a Ivan Mitter z Veľkého Krtíša.

Otec biskup Rudolf Baláž sa zapisuje do kroniky. Vedľa sedí Miško Baláž z Nitry.

Peter Baláž z Nitry a prvá slovenská verzia vláčiku a úlohami oblastného stretka. Je to preklad z rakúskych podkladov.

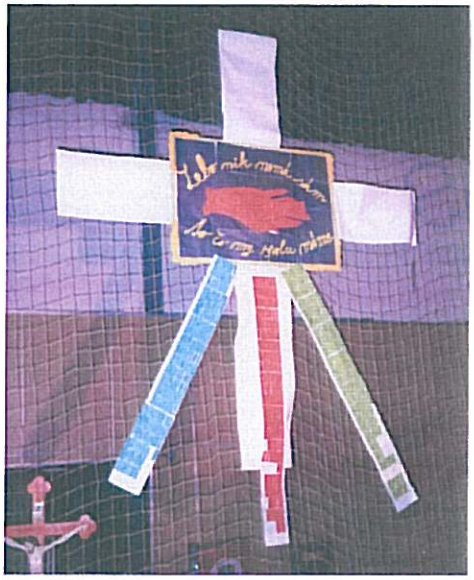

Heslo a znak celoslovenského snemu v Nitre. Lúče viery, nádeje a lásky tvoria mená zúčastnených.

Januárová cs-rada bola jedinečná aj tým, že sme si varili sami, teda každý sám čo si doniesol, to mal... (Ľubka Komová, Ďoďo Onufer, Monika Viňarská / Ferko Hrušovský, Ďoďo Onufer)

Na jar robili Terka a Andy P. týždnový kurz pre katechétov v Badíne.

V lete sme vytvorili tím eRkárov, ktorí sa postarali o celodenný program detí z Hnutia kresťanských rodín, ktoré mali svoj kongres v Banskej Bystrici.

rok 1995

- Jednodňové a víkendové kurzy už prebiehali viac po oblastiach. Robili si ich vedúci oblastí sami.
- V máji bol 1. víkend o Rebríku -.
- V máji bol aj prvý celoslovenský kurz o skupinových tancoch.
- Pri príležitosti svätorečenia patrónov eRka prebehla celoslovenská hra: „Cesta radosti". Hry sa zúčastnilo 1432 detí. Zoznam ich mien bol odovzdaný Sv. Otcovi.
- V júli v Košiciach Sv. Otec Ján Pavol II. osobne vyhlásil za svätých troch košických mučeníkov. Keďže išlo o patrónov eRka, slávnosti sa zúčastnilo aj cca 300 eRkárov.
- Otcovia biskupi schválili podujatie Dobrá novina. Prebiehali prípravy na 1. ročník.

Na jeseň boli tri kurzy - pre kraje S-V-Z - a na nich boli vyškolené prvé zodpovedné osoby v histórii eRka.

- Cez Vianoce prebehlo prvé koledovanie Dobrej noviny.

Zuzka S. dáva do poličky sáčky na distribúciu Rebríka.

- V máji bol aj prvý a jediný celoslovenský kurz o skupinových tancoch.

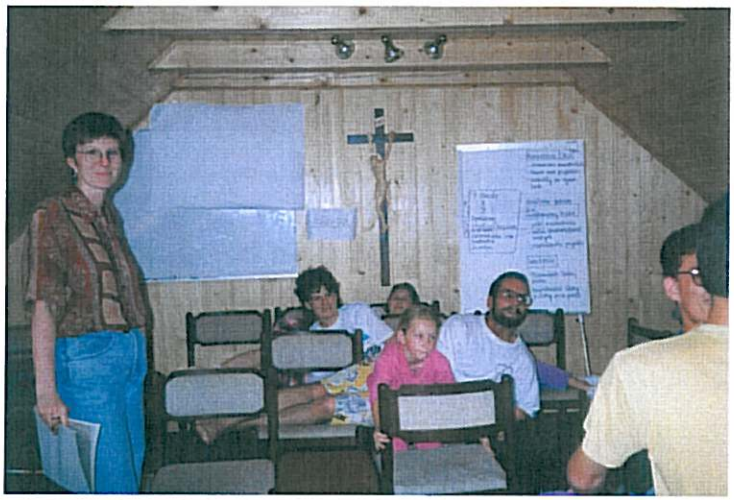

Eva z DKA nám na radarskom priblížila cez aktivity problematiku Dobrej noviny.

Členovia celoslovenskej rady na radarskom v Lúčkach pri Kremnici.

Balíme sa na snem v Prešove - berieme tablá zo všetkých 13-tich ZK.

V Prešove sme mali pekné východniarske privítanie. Heslo bolo „Uver v zázrak".

4x Septembrová cs-rada. Chystáme prvý ročník DN.

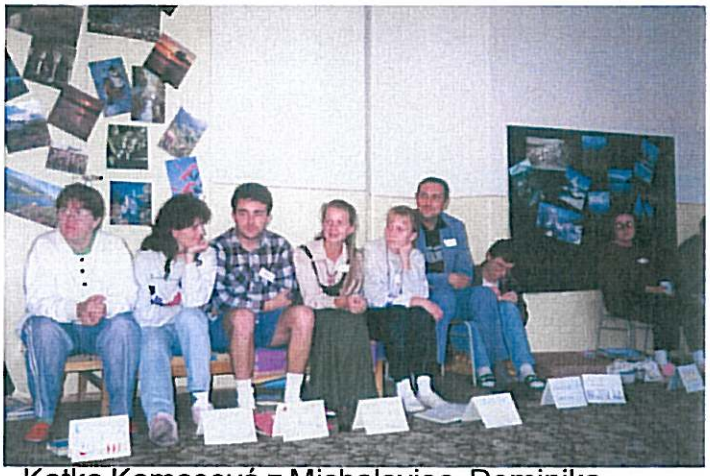

Katka Kamasová z Michaloviec, Dominika Minarovičová z Púchova, Radulík Kačur zo Sačurova, Maťa Šefčíková z Prešova, Julka Geletková zo SNV, Evžen, Ondrej Košecký z BA, Evka Lecková z Kamenice.

Decembrová cs-rada - jedinečná možnosť vidieť Evžena Valoviča s bradou (gratuluje mu Jožko Repko) a Karola Jakubčíka bez brady.

rok 1996

- Vyšli prvé Dobré noviny Dobrej noviny.
- V lete bol prvý týždeň o Rebríku - týždenné pracovné stretnutie tvorcov a priaznivcov časopisu Rebrík.
- Uskutočnili sa prvé dva ekonomické kurzy.
- vznikol prvý Dokumentárny film o eRku: „Radostnou cestou"
- Prebehli prvé oficiálne zahraničné kontakty:

1. prvá oficiálna účasť na zahraničnom tábore Tingl-Tangl v Rakúsku
2. naša prvá návšteva z projektov, ktoré podporujeme v Afrike - sr. Mary Killeenová na Slovensku

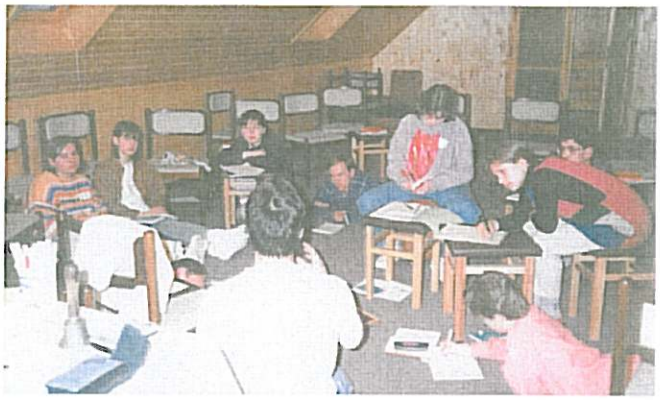

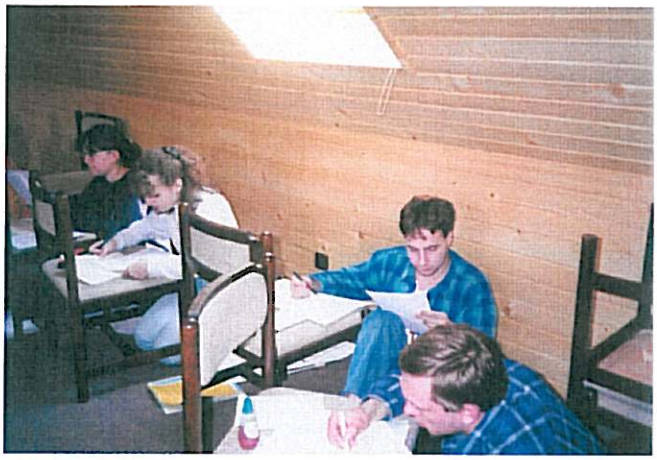

Na Lúčkach pri Kremnici sme mali prvé ekonomické kurzy. Teplé jarné počasie sa v noci na nedeľu zmenilo a nás prekvapil takýto sneh.

V lete vyšli prvé Dobré Noviny Dobrej Noviny. Takto sme (Zuzka S. osobne) ich boli prevziať v Bratislavkých tlačiarňach.

Sr.Mary Killeen - naša projektová patrnerka z Nairobi nás bola navštíviť aj na stredisku. Na fotke je s Ondrejom, Zuzkou a Lacom Čerňanským (robil na stredisku 1996-1998)

- V lete bol prvý týždeň o Rebríku - týždenné pracovné stretnutie tvorcov a priaznivcov časopisu Rebrík.

rok 1997

- Po prvý raz prebehlo 5 formačných víkendov po jednotlivých územiach tzv. O. územné rady
- Začalo pracovať Detské Pastoračné Centrum eRka.
- Začalo sa oficiálne združovanie hospodárok OC s právnou subjektivitou
- uskutočnilo sa najmenej 40 regionálnych kurzov, ktoré boli podporené cez projekt z Nadácie pre deti Slovenska.
- Po prvý raz bola spísaná história eRka v publikácii „eRko do vrecka".
- Uskutočnili sa prvé vysielacie pobožnosti (na 3 miestach).

Pokračovali zahraničné kontakty:

- Šéfredaktorka Rebríka bola na vzdelávacom seminári v Nemecku, otvorili sa aj zahraničné kontakty pre Rebrík (UCIP).
- Na jar sa 4 delegáti eRka zúčastnili v Prahe na Svetovom kongrese rodín, po ktorom začala väčšia aktivita eRka vo veciach „Pre-život".

Posledný z každoročnej série celoslovenských snemov bol v Trnave. Otec biskup Tóth mal sv.omšu a opäť bola na návšteve Slovenska aj sr. Mary a zatancovala si snemovú polonézu.

Vedľa Ivana Kňazeho je Daniel Bédi z HKSM. Vedľa neho je kňaz Ferko Gábriš, ktorý nám veľmi pomáhal v prvých rokoch eRka.

Nultá územná rada východ - skúšame, či výmysel s územnými radami je dobrý. Táto bola v máji a na jeseň boli ostatné štyri nulté územné rady.

Julka Geletková chodila pomáhať na stredisko počas „prázdnin" vo svojej robote.

Stanka Urbanová z Bánoviec n/B nám viac rokov dobrovoľnícky i brigádnicky pomáhala na stredisku.

Terka a Maroš boli v rádiu LUMEN v živom vysielaní s redaktorkou Andreou.

- Začalo pracovať Detské Pastoračné Centrum eRka - má svoj domček v Hradišti.

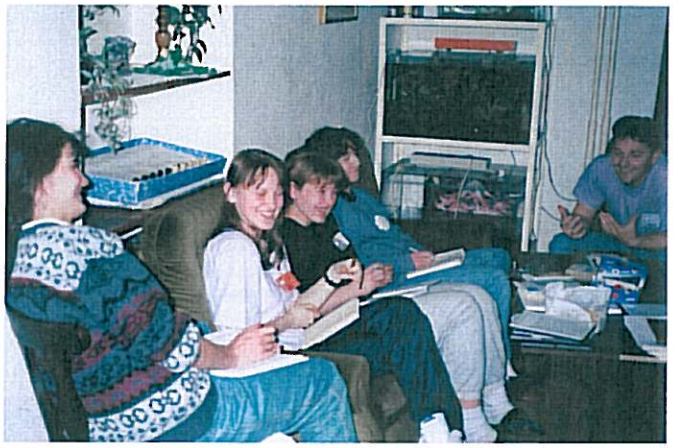

Posledný spoločný radarský celoslovenskej rady zloženej z vedúcich OC.

Niečo rokujeme...
vedúci z BA-TT
vedúci z Východu
vedúci z Nitry
vedúci z BB
vedúci zo Spiša
... spoločný skok...že by do novej štruktúry?

rok 1998

- V januári bola schválená nová organizačná štruktúra eRka.
- Na jarných územných radách prebehli prvé voľby do celoslovenskej rady.
- Oficiálne začala pracovať odborná PEPO-komisia (v oblasti metodiky, pedagogiky, psychológie a pod.).
- Obnovila sa tradícia ročných tém. Téma „Každý má právo na život v láske" zahrnula Dni života, na ktorých prebehlo udeľovanie Detských cien vďaky. Uskutočnili sa tábory života, kde deti spísali svoju Deklaráciu, ktorá bola zaslaná 4 štátnym predstaviteľom.
- Pripravila sa nová forma evidencie členstva a evidencie činnosti, ktorá pomohla lepšie ukázať spoločnosti skutočnú činnosť eRka.
- Celoslovenskí radari pripravili na jeseň prvých 5 územných snemov.
- Po prvý raz koledníci DN koledovali u rakúskeho prezidenta.
- Zapojili sme sa do svetovej kampane: Globálny pochod proti detskej práci
- Iniciovali sme detskú mierovú kampaň:
Mier pre Sudán
- Uskutočnili sa prvé cesty do Afriky:
1. prvá mesačná služobná cesta zástupcu eRka do Afriky (do Kene, Ugandy a Sudánu)
2. prvá eRkárka absolvovala mesačný študijný pobyt v Ghane

Letisko Viedeň - prvý pohľad na Maroša, ktorý sa vrátil z prvej projektovej cesty po Afrike.

Tlačová konferencia o Dobrej novine. Hostia - Volfgang Bohm z DKA a pater Kizito -taliansky misionár v Nairobi a v Sudáne. Za eRko - Laco Č., Maroš, Daniela Petrášová.

Májová víkendovka v Ľubochni - Pepo a DN komisia a oslava 8. rokov Rebríka.

Prvé územné rady - 3x východ, spiša pukance, Nitra a scénka, BA-TT a diskusia, BB a tanec. Nastupujú volení cs-radari.

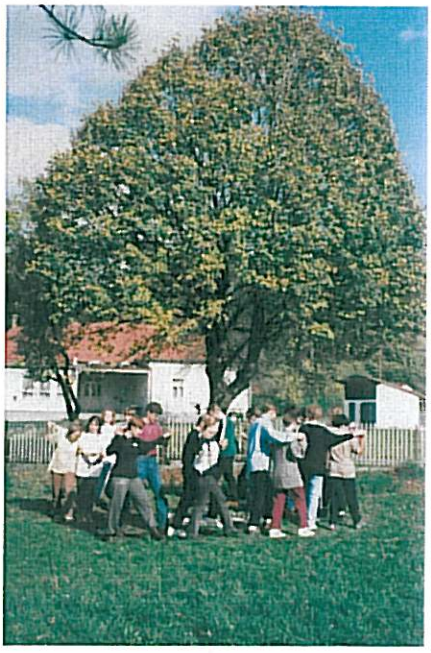

rok 1999

- Ročnú tému nahradila trojročná téma „Láska v rodine vráti lásku svetu".
- Po prvý raz prebehol oficiálny vnútrograntový systém vďaka dotácii z NDS na komunitné granty.
- Uskutočnil sa prvý celoslovenský eRkársky prieskum - O otcovi.
- 1.6.1999 sme spolu s ďalšími troma organizáciami vyhlásili Deklaráciu práv počatého dieťaťa
- Na jeseň bolo prvé stretnutie všetkých vedúcich OC.
- predseda eRka bol poverený predsedom biskupskej konferencie, aby zabezpečil dôstojný priebeh koledovania Dobrej noviny, ktoré malo byť prvým podujatím v programe slávenia Jubilejného roka.
- V decembri dostali koledníci Dobrej noviny prvé veľké ocenenie Srdce na dlani - za dobrovoľný čin roka.

Pol Slvenska v akcii -
územie BA-TT a NR

rok 2000

- Dňa 5.1. po prvý raz koledníci DN koledovali u slovenského prezidenta.
- Na prelome rokov sa 6 delegátov eRka zúčastnilo celosvetového stretnutia detí so Sv. Otcom v Ríme.
- Na národnej púti v Ríme bol medzi darmi Sv. Otcovi aj symbolický dar od koledníkov Dobrej noviny. Zástupca eRka osobne odovzdal Sv. Otcovi aj Deklaráciu práv počatého dieťaťa ako odkaz mladých zo Slovenska, ktorí chcú uskutočňovať Evangelium vitae.
- eRko a ďalších 9 organizácii oficiálnym listom vyzvalo poslancov, aby vyhlásili 25. marec za Deň počatého dieťaťa.
- V lete prebehlo hodnotenie prvého volebného obdobia v novej štruktúre na radarskom týždni. Malo charakter ukotvenia histórie, zhodnotenia prítomnosti so snahou o čo najlepšie zaistenie budúcnosti.
- Počas roka prebiehali oslavy 10. narodením eRka s deťmi cez narodeninové dni pre deti a 2.9. vedúci eRka oslávili v Ružomberku veľký narodeninový deň.

Zuzka Kosková a Zuzka Šebová prišli pomôcť s ekonomikou. Vtedy ešze netušili, že založia ekonomickú komisiu a stanú sa prvou predsedníčkou a podpredsedníčkou.

Prví zvolení cs-radri končia svoje volebné obdobie na rarskom týždni.

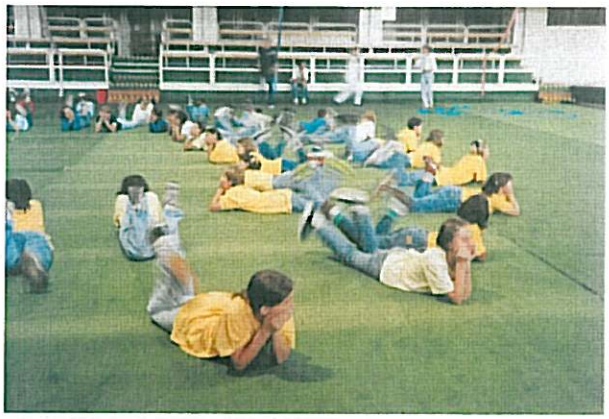

Celoslovenský snemna oslavu 10. narodenín eRka v Ružomberku otvorili deti a mladí z OC Liptov dvoma choreografiali na skladby Pevnosť lásky a Miesto na zemi.

Slávnostná sv. omša a obetné dary

Polnočná modlitba a srdce zložené zo všetkých aktivít eRka

Slávnostná prezentácia všetkých základných kurzov.

Slávnostná polonéza eRkárov v doteraz najväčšej hale (športová hala v RBK.

Patrik Krajčík z Bojnej je autorom jedinečného loga na snem, namaľovaného na zošitých plachtách. A tu je výsledok, ktorého veľkosť si môžeme porovnať so Zuzkou Šebovou a Ľudkou Mihalíkovou.

Na konci volebného obdobia dozrel čas na formuláciu priorít eRka. Ich konečné znenie je výsledkom viacerých diskusií, skupinových prác a hlasovania.

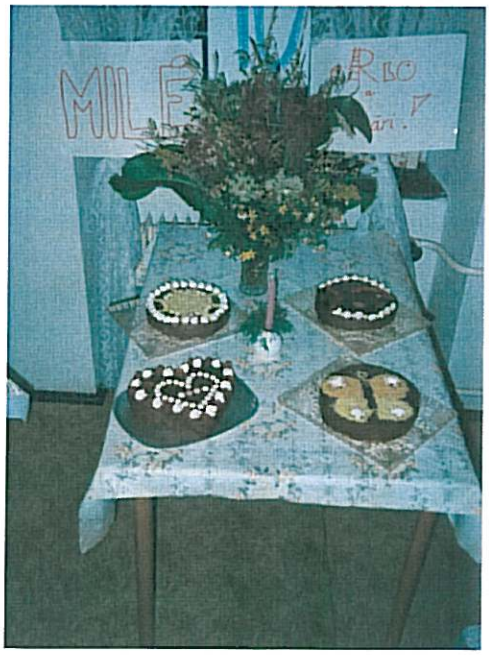

Oslavujeme 10. rokov - máme tortové prekvapko z rúk šikovných neradariek.